

*Петровська Ю. В.,
Херсонська державна морська академія*

ВИКОРИСТАННЯ СТРАТЕГІЇ ПЕРЕФРАЗУВАННЯ ДЛЯ НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ СУДНОВОДІВ ВЕСТИ СУДНОВИЙ ЖУРНАЛ

Стаття розкриває актуальність формування у майбутніх судноводів англомовної комунікативної компетенції вести бортову документацією під час провідки судна у прибережних водах. Доцільність навчання студентів свідомо використовувати стратегію перефразування було продемонстровано на основі комплексу вправ у письмі.

Ключові слова: комунікативна компетенція, стратегія “перефразування”, комплекс вправ у письмі, спеціальність “Морський та річковий транспорт”.

Статья раскрывает актуальность формирования у будущих судоводителей англоязычной коммуникативной компетенции вести бортовую документацию во время плавания по маршруту в прибрежных водах. Целесообразность обучения студентов сознательно использовать стратегию перефразы была продемонстрирована на основе комплекса упражнений в письме.

Ключевые слова: коммуникативная компетенция, стратегия “перефраз”, комплекс упражнений в письме, специальность “Морской и речной транспорт”.

The article reveals the importance of teaching future deck officers to interpret professional information and make notes in the ship's log book applying the strategy “paraphrase” when the ship is on the route in congested waters. In order to prove successful strategy training the complex of tasks was elaborated in written speech.

Key words: communicative competence, strategy “paraphrase”, complex of tasks, specialty “Sea and river transport”.

Постановка проблеми. Формування знань про різні стратегії аналізу та передачі інформації, навички і вміння їх застосовувати для подолання певних труднощів спілкування є запорукою успішного формування англомовної комунікативної компетенції студентів-судноводів, і зокрема їхньої компетенції у письмі. Досягнення необхідного рівня володіння письмом В1 стає можливим у результаті використання різних прийомів у складі стратегії перефразування (синонімів, антонімів, дефініцій або іншої граматичної конструкції) для аналізу та оформлення зібраних даних про умови судноводіння. Нездатність швидко й адекватно їх інтерпретувати може призвести до непорозуміння серед моряків у ході несення вахти у зв'язку з їхнім різним мовним і мовленнєвим досвідом, що набуває особливого значення у змішаних екіпажах. Згідно зі статистикою інституту морських досліджень Великої Британії відсоток нещасних випадків у морі у результаті неправильної передачі інформації становить 24 % (Review of Accidents ... 2011) і продовжує зростати, що свідчить про актуальність навчання майбутніх судноводів застосовувати стратегію перефразування.

Аналіз актуальних досліджень. У ході аналізу сучасних навчальних посібників та підручників з англійської мови для судноводів ми констатували, що вони не відповідають суттєвим принципам комунікативного підходу до оволодіння англійською мовою – мовленнєвій спрямованості та функціональності [3, с. 19], які забезпечують вивчення необхідних мовних одиниць та мовленнєвого матеріалу у безперекладний спосіб у ході реальних професійно-орієнтованих ситуацій спілкування між командним складом на містку, або обміну інформацією з іншими судами та береговими станціями. Порушення вищезазначених принципів виявляється у відсутності вправ, спрямованих на формування необхідних навичок і розвиток вмінь свідомого використання стратегії перефразування під час ведення судової документації та ділової кореспонденції [1; 2; 7], а також у нестачі матеріалів для навчання студентів робити нотатки у судовому журналі, зокрема під час несення штурманської вахти.

Необхідність задовольнити сучасні потреби моряків і зумовлює вибір систематичного підходу до вправлення майбутніх судноводів у застосуванні стратегії перефразування під час ведення судового журналу, де фіксуються інформація про роботу офіцерів та стан приладів на містку.

Отже, провідною метою статті є розробка комплексу вправ за допомогою стратегії “перефразування”.

Згідно з поставленою метою комплекс вправ для навчання студентів вести судовий журнал спрямований на формування необхідних лексичних і граматичних навичок, а також мовленнєвих умінь письма. Їх зв'язок з формуванням необхідних навичок і вмінь оперувати стратегією перефразування розкривається в інструкціях до вправ. Інструкції містять підказку щодо доцільності використання різних прийомів у складі стратегії перефразування залежно від ситуації спілкування. Варіювання підказок щодо вибору прийому в орієнтувальній основі дії інструкції є передумовою впровадження трьох типів інструкції до вправ. Так, перший тип інструкції знайомить студентів з прийомами перефразування з метою формування у них власного стилю навчальної діяльності. Другий тип інструкції забезпечує студентів альтернативою щодо вибору виконавчої частини дії, тобто орієнтувальна основа дії у цьому випадку спрямована на аналіз мовного або мовленнєвого матеріалу з метою визначення найбільш ефективного прийому або прийомів у складі стратегії перефразування для виконання поставленого завдання. Третій тип інструкції передбачає максимальну свободу дій студентів щодо вибору орієнтувальної основи дії, і отже, вибору прийому відповідно до сформованого у них стилю навчальної діяльності. Від змісту описаних типів інструкцій залежить і ступінь керуваності вправи – повне і часткове керування під час роботи зі спеціально створеними опорами, на які звернено увагу студентів за допомогою I і II типу інструкцій, та мінімальне керування за умови використання природних опор (як наприклад, карт маршруту слідування судна, прогнозів погоди і т.д.). Отже, у результаті впровадження у навчальний процес трьох типів інструкції до вправ стає можливим врахувати у майбутніх судноводів рівень сформованості їхньої англомовної і стратегічної компетенції у письмі.

Послідовність введення вправ для формування англомовної компетенції у письмі визначається інтерактивним принципом навчання [4; 5; 6; 8]. Зазначений принцип дозволяє розпочати роботу над темою зі стадії передпись-

ма, тобто з вправ на антиципацію теми, на розуміння ідеї та окремих фактів повідомлення, а також аналіз його структури, що забезпечує можливість ознайомити студентів зі стратегією перефразування, ефективністю її використання з позиції їхнього власного досвіду та з боку більш досвідчених мовців. На стадії письма вводяться вправи на формування технічних та мовленнєвих навичок письма з метою зняти мовні труднощі та ознайомити з жанрово-стилістичним оформленням повідомлення. Стадія післяписьма передбачає розвиток мовленнєвих умінь самостійно оформлювати судновий журнал за допомогою відомої стратегії з мінімальною кількістю підказок.

Продемонструємо специфіку розробки комплексу вправ з використанням стратегії “перефразування” у межах теми “Chart correction”.

Група вправ на ідентифікацію перифраза для навчання ведення суднового журналу.

Приклад 1. Study the charts below and write down the type of correction made by the watch officer in each case.

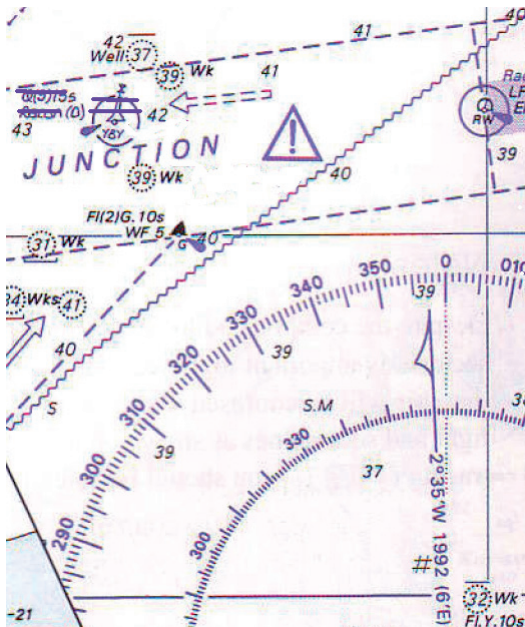

chart 1

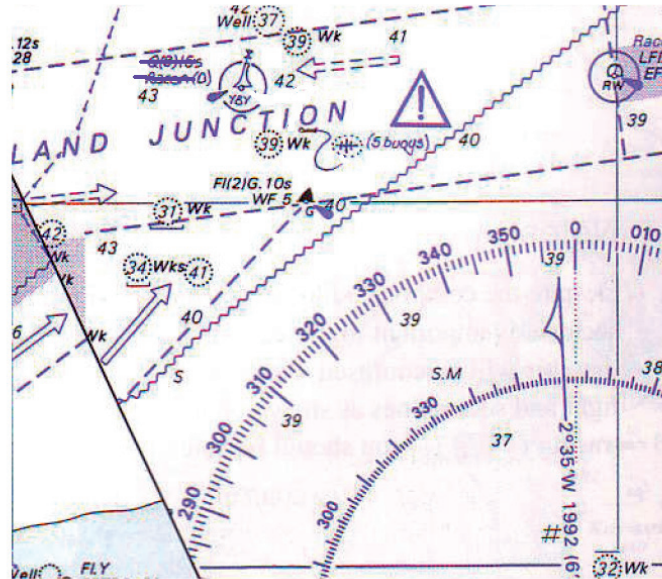

chart 2

Приклад 2. Listen to the navigational warning from shore station and tick the chart above which shows a proper correction. Where do you think the misinterpretation happen?

- Securité, Securité, Securité
- This is Radio Station.
- Navigational Warning
- Securité.

All ships approaching Friesland Junction from the West should proceed with caution. West cardinal buoy 7 in position lat. 53° 34.60' N, long. 003° 37.40' W is not fixed.

Приклад 3. Інструкція III типу: What should the watch officer write down in the ship’s log book about the ship’s course? Complete his notes. What paraphrasing technique did you use to avoid misinterpretation of navigational data and a mistake while plotting the course?

Model: At 13:34 hrs UTC the oil tanker “Aruba” entered West Friesland TSS.

Інструкцію до наведеної вище вправи можна змінити для унаочнення ефективності застосування стратегії перефразування більш досвідченими мовцями.

Приклад 4. Інструкція III типу:

Read notes in the ship’s log about the ship’s course and answer the questions below:

How did the watch officer start each passage? Why did he stress on time? What information about the ship did he mention? What sea or land marks did he fix in the ship’s log book? Why did he do that? What paraphrasing technique did the watch officer use to avoid misinterpretation of securité message and collision with underwater obstructions?

Model: At 13:34 hrs UTC the oil tanker “Aruba” entered West Friesland TSS and proceeded along the junction to west cardinal buoy 7.

At 13:40 the ship changed her course 40 degrees to port to avoid collision with underwater wrecks marked by **unlit** west cardinal buoy.

Група вправ для формування технічних навичок письма з використанням перифраза.

Приклад 5. Інструкція I типу: Around each verb in the center, there are words that match it. Fill in the gap with your example from notices to mariners using synonyms or antonyms. Name the paraphrasing technique which you preferred in each case to clarify the meaning.

Model:

installed	?
	fixed
repaired	established

Приклад 6. Інструкція I типу: Work in groups with the set of alphabet. Listen to each word and make the one which mean the same using the letters on your desks. The groups with most correct answers will win.

Which technique did your group prefer: synonyms or antonyms?

Група вправ для формування мовленнєвих навичок письма з використанням перифраза.

Приклад 7. Інструкція II типу: Read the notes about all amendments made recently by the Chief Mate and transfer those into an official report using Past Simple Passive so that the meaning was the same. What paraphrasing technique did you use for that?

Model: I moved Yellow buoy Fl (5) Y. 20 s from 51° 37,08' N, 1° 30,39' E. to 51° 34,55' N, 1° 23,59' E. – Yellow buoy Fl (5) Y. 20 s was moved from 51° 37,08' N, 1° 30,39' E. to 51° 34,55' N, 1° 23,59' E.

Приклад 8. Read notes about the ship's route according to “Sailing directions” in San Pedro bay. The notes aren't natural. Underline words or grammar patterns that should be replaced. Mark **WW** for wrong word, and **WG** for wrong grammar pattern.

Model: “...While proceeding on course 345 degrees true 12 knots, Great Yarmouth Princess passed buoy B which marked the position of submarine oil tubes, and kept on starboard side.

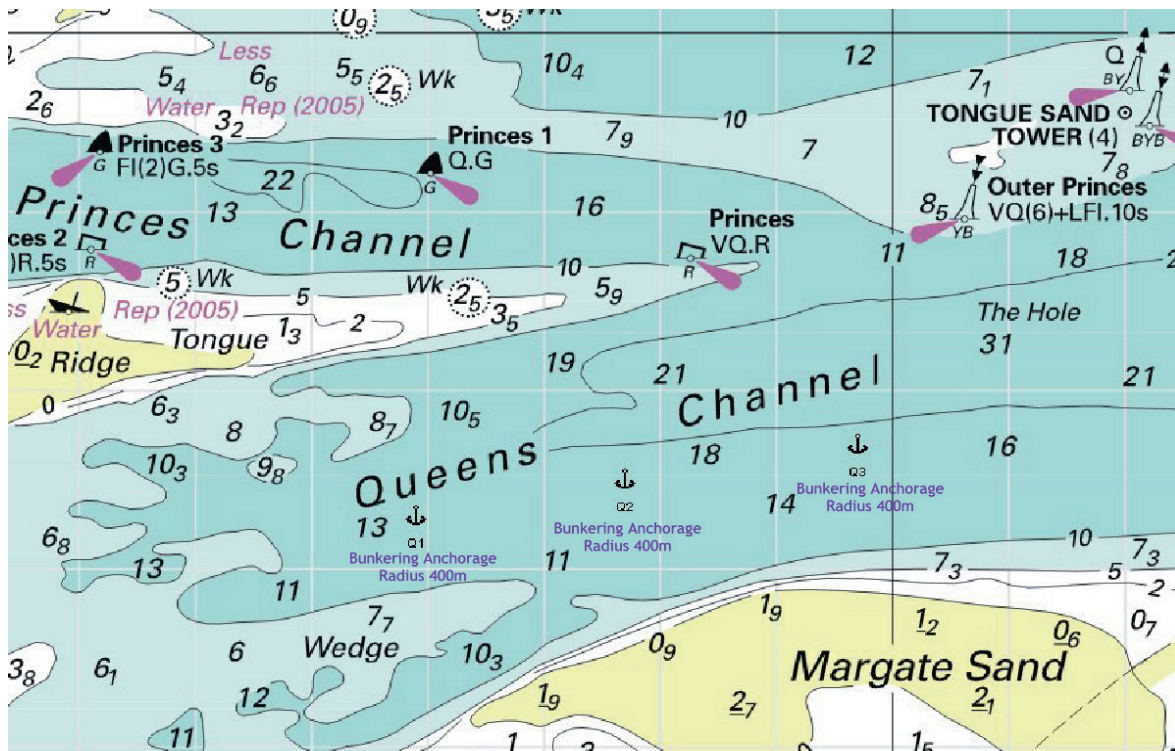
To avoid dangers to navigation (X1 and X2), the track lead clear between the dangerous sunken ships (buoys C and D) and the shoals (buoys E and F). The wrecks were kept on right side. The shoals were taken on port side ...”

Приклад 9. Інструкція II типу: Work with your partner. Rewrite the notes above using maritime terms. What technique did you apply to correct the message in each case?

Model: “... While proceeding on course 345 degrees true 12 knots, Great Yarmouth Princess passed buoy B which marked the position of submarine oil tubes, and was kept on starboard side To avoid dangers to navigation (X1 and X2), the track led clear between the dangerous underwater wrecks (buoys C and D) and the shoals (buoys E and F). The wrecks were kept on starboard side. The shoals were passed on port side ...”

Група вправ для розвитку вмінь письма з використанням перифраза.

Приклад 10. Інструкція III типу: Write a report in the ship's log book about the ship's movements using the chart with sailing directions below.

Висновки та перспективи подальших наукових досліджень. Проілюстрований нами комплекс вправ дає підстави стверджувати, що стратегія перефразування може бути успішно впроваджена у навчальний процес з метою розвитку у майбутніх судноводів навичок і вмінь правильно інтерпретувати і передавати інформацію у письмовій формі під час ведення суднового журналу. Проте знань, навичок й вмінь уточнювати, розширювати

або корегувати інформацію, що надходить по УКВ радіо, у морських виданнях, або факсах є недостатнім для ведення суднового журналу або іншої ділової кореспонденції на судні. Тому перспективою подальшого дослідження є розробка комплексів вправ для навчання студентів оперувати іншими стратегіями у письмі.

Література:

1. Белая Ю. А. *AnglomarstudyEnglish* : [учебное пособие для моряков] / Белая Ю. А. – Соликамск : ОГУП “Соликамская типография”, 2002. – 374 с.
2. Бобровский И. В. *Судовая документация и переписка на английском языке* : [учебное пособие] / Бобровский И. В. – Москва : Морфлот, 1979. – 205 с.
3. Коньшева А. В. *Современные методы обучения английскому языку* / А. В. Коньшева. – 2-е изд., стереотипное. – Минск : ТетраСистемс, 2004. – 175 с.
4. Мильруд Р. П. *Методика преподавания английского языка. English Teaching Methodology* : [учебное пособие для вузов] / Мильруд Р. П. – 2-е изд., стереотип. – М. : Дрофа, 2007ю – 253, [3] с.
5. Тарнопольський О.Б. *Методика навчання іншомовної мовленнєвої діяльності у вищому мовному закладі освіти* : [навчальний посібник] / Олег Борисович Тарнопольський. – Д.: Вид-во ДУЕП, 2005. – 248 с.
6. Ashley A. *Correspondence workbook*. – Oxford: OxfordUniversity Press, 2003. – 112 p.
7. Kluijven P. C. *The international maritime language programme* : [an English course] / P. C. van Kluijven. – 3-rd edition. – Alkmaar : Alk & Heijnen Publishers, 2007. – 416 p.
8. Loughheed L. *Businesscorrespondence. Aguidetoeverydaywriting. Intermediate* / LinLoughheed. – 2-ndedition. – N.Y. : Longman, 2003. – 150 p.